WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
info@wwf.fi
wwf.fi • panda.org

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle 5.3.2026

Asia: WWF lausunto komission ehdotuksesta TEN-E-asetukseksi

Viite: U 15/2026 vp

WWF Suomi kiittää ympäristövaliokuntaa lausuntopyynnöstä ja toteaa mielipiteenään seuraavaa:

EU:n ilmastotavoitteisen saavuttamiseksi fossiilisten polttoaineiden käytön lopettaminen on välttämätöntä. Puhdas siirtymä luo myös uutta taloudellista toimeliaisuutta ja mielekkäitä työpaikkoja. Samalla parannetaan EU:n turvallisuutta ja huoltovarmuutta, sillä fossiiliset polttoaineet ovat pääosin tuontihyödykkeitä.

WWF yhtyy komission arvioon sähköverkkojen avainasemasta puhtaan energian integraatiossa. Sähköistäminen on aivan keskeisessä roolissa sekä teollisuuden että liikenteen dekarbonisaatiossa. Valitettavasti Euroopan sähköverkot muodostavat tällä hetkellä vaikean pullonkaulan ja siksi onkin hyvin perusteltua panostaa niiden kehittämiseen.

Valtioneuvosto esittää kuitenkin, että kaasuverkon kehittämiseen tulisi panostaa yhtä lailla. Tämä on WWF:n mielestä virhe, sillä fossiilittoman kaasun potentiaali on hyvin rajallinen. Sähkön siirtäminen on paljon helpompaa kuin vedyn siirtäminen, eikä laajamittaista vihreän vedyn tuotantoa tule kehittymään ilman investointeja sähköverkkoon, mikä vie vähintään kymmenen vuotta.

Mikäli hiilidioksidin talteenotto osoittautuu joskus tulevaisuudessa taloudellisesti mielekkääksi ratkaisuksi, sitä tullaan käyttämään isoissa pistemäisissä päästölähteissä, jotka lähtökohtaisesti ovat yksityisten toiminnanharjoittajien vastuulla. WWF katsoo, että ainakaan lähivuosikymmen aikana ei ole tarpeen panostaa verovaroja hiilidioksidin logistiikkaan. Näin ollen tähän aiheeseen voidaan palata TEN-E-asetuksen seuraavassa päivityksessä.

On totta, että puhtaan energian hankkeiden lupavaihe kestää yleensä monta vuotta. Tästä ei kuitenkaan pidä vetää johtopäätöstä, että näiden hanketyyppien lakisääteisiä ympäristönsuojelun vaatimuksia pitäisi höllentää. Suomalaiset lupaprosesseja koskevat selvitykset osoittavat, että hakemusten puutteet sekä hakemuksia käsittelevien viranomaisten puutteelliset henkilöstöresurssit ovat keskeisiä syitä pitkiin käsittelyprosesseihin.

Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen vie aikaa, mutta nämä prosessit luovat pohjan puhtaan siirtymän hyväksyttävyydelle, mikä tarvitaan poliittisessa päätöksenteossa sekä kuntatasolla, maakunnissa että kansallisella tasolla.

WWF yhtyy valtioneuvoston kritiikkiin, joka koskee komission esitystä siitä, että lupahakemukset olisi käsiteltävä kahdessa vuodessa. Tällainen sääntö uhkaisi lupakäsittelyn laatua.

WWF korostaa, ettei ole tarpeellista avata luonto- ja lintudirektiivien säädöksiä, jotta energiaverkkojen kehittäminen helpottuisi. Ilmastokriisin ratkaisemisessa ei pidä syventää luontokatoa. Suomen ei pidä kannattaa luonto- ja lintudirektiivien stressitestausta. Luonnonsuojelualueet kattavat edelleen varsin pienen osan sekä merialueista että maa-alasta. Nykyinen suojelualueverkosto ei ole riittävän kattava eikä riittävän hyvin kytkeytynyt ylläpitämään kaikkia uhanalaisia lajeja.

Puhtaan siirtymän hankkeille ei pidä myöntää YVA-poikkeuksia eikä myöskään poikkeuksia Natura-selvitysten laatimisvelvoitteeseen. WWF ei hyväksy valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan luonnonsuojelun vaatimuksia tulisi höllentää avaamalla luonto- ja luontodirektiivejä.

Puhtaan siirtymän hankkeiden luontohaittojen hyvittäminen voi olla keino edistää niiden hyväksyttävyyttä. Tämän mekanismin kehitystyö on kuitenkin vielä keskeneräinen eikä lainsäädäntö ole vielä riittävällä tasolla. WWF suhtautuu kuitenkin varovaisen myönteisesti komission ehdotukseen siitä, että puhtaan siirtymän hankkeissa luontohaittojen hyvittäminen voisi tapahtua yhtäaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa. Muissa hankkeissa lähtökohtana pitää edelleen olla, että hyvitystoimia tulisi toteuttaa ja verifioida ennen haittojen aiheuttamista.

Lisätietoja aiheesta antaa mielellään:
Bernt Nordman, ilmasto-ohjelman johtaja, puh 050 5250348, bernt.nordman@wwf.fi

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF) Suomen Rahasto, sr

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmasto-ohjelman johtaja